

mgr Łukasz Szemis

**Budowa szpitalnego systemu jakości pozyskiwania narządów
od dawców po zatrzymaniu krążenia
w Szpitalu Klinicznym Dzieciątka Jezus w Warszawie**

Hospital quality system of organ donation after circulatory death
in the Infant Jesus Clinical Hospital in Warsaw

Rozprawa doktorska na stopień doktora
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki o zdrowiu
przedkładana Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Promotor: prof. dr hab. n. med. Jarosław Czerwiński
Promotor pomocniczy: dr n. med. Zenon Truszewski

Warszawa, rok 2024

Streszczenie w języku polskim

Dawstwo narządów od zmarłych w mechanizmie nieodwracalnego zatrzymania krążenia nie jest obecnie w Polsce realizowane. Pobrania narządów (głównie nerek) od tej kategorii dawców wyraźnie zwiększyłoby liczbę dostępnych do przeszczepienia narządów. Autor pracy główną przyczyną tego stanu rzeczy widzi nie w braku uregulowań prawnych (są sprzyjające zapisy w ustawie o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów) i nie w braku potencjału dawstwa (co udowodnił w II – badawczej części swojej pracy, gdzie policzono, że 8% zmarłych w szpitalu, w czteroletnim okresie mogłoby być dawcami narządów, jeśli byłyby wdrożone odpowiednie procedury), ale w braku szpitalnych systemów jakości w tym obszarze. Taki szpitalny system jakości, zaproponowany dla konkretnego szpitala z aktywnym programem transplantacyjnym (Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus w Warszawie), ale z możliwością implementacji w innych szpitalach, został przedstawiony w III części pracy.

I część pracy – teoretyczna przybliży z kolei (w oparciu o doświadczenia światowe w obszarze dawstwa od zmarłych po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia) całą problematykę, w tym rozwiązania wykorzystywane na ścieżce rekrutacji dawcy, od dawcy prawdopodobnego, potem potencjalnego i zakwalifikowanego aż do pobrania.

Pojęcie systemu jakości, w kontekście teorii i praktyki usług medycznych, ze szczególnym odniesieniem do medycyny pobierania narządów od zmarłych dawców zostało szczegółowo przedstawione w III części pracy. III część pracy – to tematyczny system jakości zbudowany zgodnie ze wszystkimi zasadami budowania systemów jakości. Znajdują się tu obszary, kryteria i wskaźniki jakości oraz standardowe procedury operacyjne (SOPy):

- SOP 1.** Identyfikacja i zgłoszenie potencjalnego dawcy zmarłego w mechanizmie nieodwracalnego zatrzymania krążenia;
- SOP 2.** Rozpoznanie śmierci w mechanizmie nieodwracalnego zatrzymania krążenia;
- SOP 3.** Autoryzacja pobrania;
- SOP 4.** Kwalifikacja dawcy narządów zmarłego w mechanizmie nieodwracalnego

zatrzymania krążenia;

SOP 5. Opieka nad dawcą. Perfuzja narządów;

SOP 6. Pobranie narządów.

Poszczególne dokumenty dostarczają narzędzi do realizacji następujących po sobie etapów dawstwa (wzory protokołów, wykazy, schematy, listy sprawdzające) oraz prezentują cel, przedmiot i zakres procedur, odpowiedzialność za ich realizację oraz opis praktycznego postępowania.